

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

ALI BO REGRES?

V petek, 4. 8. 1967 se je sestala na 5. redni seji odbor naše sindikalne organizacije. Obravnaval je možnost izplačila regresa po polletni bilanci. Na seji je bilo podano finančno poročilo za I. polletje, iz katerega je razvidno, da trenutno ni možnosti za izplačilo regresa ali povečanja osebnih dohodkov, ker bi v nasprotnem primeru Kreditna banka zelo zmanjšala dotok sredstev. Sprejet je bil predlog, ki priporoča, naj centralni samoupravni organi sprejmejo sklep, da se regres izplača pozneje, vendar najkasneje do 31. 12. 1967. V tem času pa se morajo plani in sklepi samoupravnih organov bolj dosledno izvrševati.

Nujno je tudi odpraviti nekoordinirano delo med obrati, katero ima pri izvrševanju plana precejšnje negativne posledice. Sindikat bo podprl vsako akcijo organov upravljanja za odpravo sedanjega stanja ter poziva samoupravne organe, da čimprej prično ostro ukrepati.

Na seji je bilo podano tudi poročilo o mesečnih planih za

I. polletje. Iz tega poročila je razvidno, da se je plan dokaj v redu izpolnjeval in sicer:

količinsko:	vrednostno:	
januar	94 %	95 %
februar	105 %	105 %
marec	98 %	104 %
april	102 %	104 %
maj	102 %	106 %
junij	99 %	100 %

Težave so v tem, da naših artiklov ne prodamo dovolj. V bodoče bo treba biti bolj pazljiv pri izbiranju asortimana in pri planiranju nekaterih artiklov, obrati pa si ne smejo izbirati artiklov. Izdelki morajo biti bolj kvalitetni, da ne bodo potrebni kvakratni, ali večkratni razpisi kot se sedaj dogaja.

Na koncu je odbor odobril, da tovarniška godba priredi zadnji češki izmeni v Crikvenici koncert in se tako oddolži za gostoljubnost, ki so jo imeli naši delavci na Češkem. Sindikalna organizacija bo godbi krila samo stroške prenočišča.

Doseganje plana v juliju

Plan proizvodnje je bil v mesecu juliju dosežen le 91 %, plan prodaje pa 90 %.

Zaposlenih smo imeli 1 % več kot v mesecu juniju.

V obratu I — topilnici je bil dosežen tako plan proizvodnje frit za prodajo, kot za domačo porabo. Plan je bil dosežen s težavo, saj so se vršili pogosti remontni skoraj na vseh napravah v topilnici.

Operativnega plana v obratu II ni mogoče izvršiti zaradi izrednega povečanja nad razrezom plana. Pri proizvodnji emajlirane posode smo imeli občuten izpad NOVUM, »ideale« in »elektro« posode, ter povečano proizvodnjo za izvoz.

Operativni plan za proizvodnjo pocinkane posode je bil z ozirom na premajhno kadrovsko rezervo v surovinskem oddelku previsok.

Plan alu posode je sicer izvršen, vendar zaradi kapacitet varenja do skrajnosti napet.

Proizvodni plan sanitarne in gospodinske opreme ni bil izpolnjen predvsem zaradi izpada proizvodnje nerjavečih pralnikov in kopalnih kadi. Proizvodnja kopalnih kadi se ni mogla vršiti zaradi kolektivnega dopusta in remontov v Kruševcu, kar pa se je skušalo nadomestiti s povečanim planom pomivalnih omaric, vendar pa to ni bilo možno izvršiti zaradi uslužnostnega emajliranja pri TOBI.

Plan proizvodnje radiatorjev za mesec julij ni bil izpolnjen, ker so se proizvajali manjši tipi radiatorjev. Nastopile pa so tudi težave s pločevino, ki ni bila ustrezne kvalitete.

V delavnici kotlov je bil plan proizvodnje dosežen oz. malce presežen.

Seje ni bilo — zakaj?

Tretje skupne seje članov obeh zborov celjske občinske skupščine, ki bi morala biti v petek, 14. julija, ni bilo. Seja ni bila sklepčna. Kot že nekajkrat v prejšnjih mandatnih dobah, so tudi tokrat zatajili člani zbora delovnih skupnosti, torej odborniki iz delovnih organizacij. Od 40 članov tega zbora jih je na sejo prišlo le 18, medtem ko jih je 12 svojo odsotnost opravičilo, jih deset tega ni storilo. Občinski zbor je imel potrebno večino. Na sejo je prišlo 28 odbornikov.

Poznejše ugotovitve so pokazale, da je bila seja sklicana v nepravem času in da je tudi večina neopravičeno odsotnih odbornikov izostala zaradi letnih dopustov. Pri tej ugotovitvi pa se začelja problem, na katerega bi radi opozorili tako odbornike kot tudi tiste delovne organizacije, v katerih so bili ti člani občinskega predstavniškega telesa izvoljeni. Gre namreč za tisto lepo navado, po kateri iz naj sleherni član katerega koli predstavniškega telesa, samoupravnega organa in podobno javil tajništvo organa, katerega član je, da bo v tem in tem času službeno ali kako drugače odsoten. To bi naj v polni meri veljalo tudi za odbornike. In če so že sami pozabili na to, potem bi lahko takšno sporočilo ali opravičilo posredovale delovne organizacije, v katerih so bili ti odborniki izvoljeni ali kjer delajo. Če bi takšna praksa veljala že zdaj, potem je zanesljivo, da bi ne prišlo do nesklepčnih sej. In prav zaradi tega je predsedstvo celjske občinske skupščine prosilo odbornike, naj v prihodnje javijo svojo odsotnost, zlasti še, če gre za daljše obdobje v času dopustov, službenih potovanj in podobno.

Nesklepčna seja pa ima še drugo negativno stran, na katero so, kot kaže zadnji primer, nekateri odborniki pozabili. Gre namreč za delovni načrt najvišjega občinskega samoupravnega organa, ki težko sprejme takšne in podobne spodrsrljaje. Programi so že tako precej zahtevni; zato pomenijo nesklepčne seje samo veliko odstopanje od začrtane poti.

Ob nesklepčnosti tretje seje občinske skupščine v Celju pa se porajajo še nekatere druge misli. Vzemimo možnost, da le niso bili vsi odsotni odborniki na dopustu, torej opravičeno odsotni. Tako se nam samo po sebi vsiljujejo tiste misli in tiste besede, ki smo jih nešteto krat izrekli in zapisali zlasti v pripravih na letošnje spomladanske volitve v predstavniška telesa. Tedaj smo opozarjali na odgovornost do volivcev in skupnosti, opozarjali na nezdržljivost nekaterih funkcij, na delo, ki ga odborniki morajo

opraviti, če hočemo, da bo občinska skupščina odigrala vlogo, ki jo ima. Menim, da bi ta misel morala biti prisotna tudi zdaj. Zato jo obudimo in vprašajmo, kako je z odgovornostjo, ki so jo odborniki sprejeli ob podpisu kandidature in pozneje, ko so jih volivci izbrali za svoje predstavnike v skupščini. Pa še nekaj; kako je s tisto povezavo med volivci in odborniki, o kateri smo v pripravih na volitve in prej tako apelirali. Kako gledajo volivci na svojega odbornika, če se sej skupščine ne udeležuje? Mar jim je zdaj res vseeno? Gotovo je, da jim ni! Če so pozabili na to okolnost, je prav, da jo spravijo v življenje in da od svojih odbornikov zahtevajo poročila o delu skupščine in njenih organov. To pa ne samo po sebah, marveč zlasti še pred njimi! In končno, morda bi kazalo uveljaviti prakso, da bi tudi predsedstvo občinske skupščine od časa do časa obveščalo krajevne politične činitelje in delovne organizacije o dejavnosti odbornikov v skupščini, svetih in komisijah. In ne nazadnje, tudi volivci naj vedo, kako je z odborniško aktivnostjo človeka, kateremu so zaupali pomembno družbeno funkcijo.

M. Božič

EMO ŽE DRUGIČ NA SKOPSKEM SEJMU

Skopski sejem je bil od 5. do 13. julija. Na njem je sodelovalo tudi naše podjetje. Razstavljali smo naše izdelke kar na dveh izložbenih prostorih. Skopski sejem je prikazal predvsem artikule za široko potrošnjo z raznih vej industrije: kovinske, elektro, prehrabene, usnjarske, tekstilne in podobno. Iz našega proizvodnega programa smo razstavljali emajlirano, pocinkano in alu posodo, kante za mleko, jeklenke za butan-propan plin in kante za smeti. Posebej smo razstavljali vse vrste kotlov za centralno ogrevanje. Izložba naših izdelkov je bila privlačna, saj so si obiskovalci iz raznih krajev Makedonije kaj radi ogledovali naše izdelke.

Da smo sodelovali na skopskem sejmu je popolnoma opravičeno, saj je to neka oblika dobre propagande že zaradi osebnega kontakta z našimi poslovnimi partnerji, pa tudi zaradi mnogih obiskovalcev, ki vidijo in spoznavajo naše proizvode in se tako najbolj seznanijo z močjo naše proizvodnje.

Uspehi naših učencev v industrijskih šolah

Naše podjetje šola bodoči kader v poklicnih šolah. Po strokah so razporejeni v orodjarje, strojne ključavničarje, električarje, strugarje, rezkalce in kalilce. Za naše potrebe šolajo učence v šolskem industrijskem centru v Ravnah na Koroškem in v Mariboru.

Ob zaključku leta smo dobili poročilo o uspehih naših učencev. Bilanca uspehov ni rožnata, prepričan sem, da člani kolektiva pričakujejo boljše uspehe učencev, ki bodo naš bodoči kader.

Pregled uspehov iz SIKC — Store:

I. razred:	—
— odlični:	—
— prav dobri:	5
— dobri:	10
— zadostni:	—
— popr. izpit:	7
— ni izdelalo:	3

skupaj: 25 učencev

II. razred:	—
— odlični:	1
— prav dobri:	8
— dobri:	14
— zadostni:	4
— popr. izpit:	5
— ni izdelalo:	1

skupaj: 23 učencev

III. razred — zaključni izpiti:

Zaključni izpit po strokah je opravilo:

- 12 orodjarjev
- 3 strojni ključavničarji
- 1 strugar

skupaj: 16 učencev

V tretjem letniku ni bilo pripuščeno k zaključnim izpitom 5 učencev, ker niso uspešno zaključili 3. razreda industrijske šole in morajo v jesenskem roku opraviti razredne popravne izpite, nato pa še zaključni izpit.

Uk so prekinili 4 učenci, nekateri od teh so izključeni, drugi pa so prekinili uk zaradi bolezni.

V elektrogospodarskem šolskem centru Maribor so dosegli naši učenci naslednji uspeh: v prvem razredu:

- 1 prav dober
- v drugem razredu:
- 1 prav dober
- 1 dober
- 1 zadosten
- 1 ima popravni izpit

Zaključni izpit so napravili za električarje:

- 1 prav dober
- 1 dober

V izobraževalnem centru Ravne na Koroškem sta dva učenca, ki se učita za kalilca. Šolsko leto sta zaključila z naslednjim uspehom:

- 1 prav dober
- 1 ima popravni izpit

Iz navedenih rezultatov za

šolsko leto 1966/67 je razvidno, da je končalo šolsko leto:

z odličnim uspehom:	2
s prav dobrim uspehom:	25
z dobrim uspehom:	30
z zadostnim uspehom:	7
imajo popravni izpit:	20
ni izdelalo razreda:	7
izključeno iz šol:	3
skupaj:	94

Po pregledu zaključnih uspehov vidimo, da se nekateri učenci zelo trudijo doseči čim boljši uspeh. Učenci, ki v šoli dosegajo boljše uspehe, so zelo dobrodošli v podjetju. Drugače je z učenci, ki jih uk ne zanima

in ne dosegajo niti povprečnih uspehov. Takih učencev tudi kolektiv ne bo sprejel v svoje vrste. V preteklem letu smo prekinili pogodbe o štipendiji z osmimi učenci. Prekinitev pogodbe ima za učenca, še bolj pa za starše, zelo neprijetne posledice. Za učenca ni nikogar, ki bi plačeval šolanje, starši pa morajo vrniti vse stroške, ki jih je imelo podjetje z učencem do prekinitve pogodbe. Šolanje ni poceni, stroški, ki jih je podjetje imelo, pa znesejo tudi do pol milijona, kar je odvisno, v katerem letniku je učenec kršil pogodbo, da je prišlo do pre-

kinitve pogodbe. Želel bi, da učenci o tem razmišljajo, kako prizadenejo starše in si zapravijo normalni razvoj v življenju. Tudi staršem priporočamo, da se bolj zanimajo za uspehe in napredovanje svojih sinov v šoli. Na ta način se bodo izognili neprijetnostim in stroškom.

Z zadovoljstvom pa čestitamo in izrekamo pohvalo tistim učencem, ki so šolsko leto zaključili uspešno. Želimo, da bi bili vsi učenci v šolskem letu 1967/68 zelo uspešni in častno zastopali naš kolektiv v poklicnih šolah.

A. B.

Ob koncu polletja naša industrija na lanskem nivoju

Najnovejši podatki o jugoslovanski industrijski proizvodnji v prejšnjem mesecu kažejo da je naša industrija dosegla nivo, od katerega se ne more odlepiti. Vrtenje na mestu se nadaljuje in letošnji plan najbrž ne bo realiziran. Junijska proizvodnja je za okrog 2% manjša kot v istem mesecu lanskega leta. Gibanje proizvodnje v prvih šestih mesecih letošnjega leta je namreč ostalo na istem nivoju kot v lanskem prvem polletju. Indeks industrijske proizvodnje v prvih šestih mesecih v odnosu na isto obdobje lanskega leta po industrijskih panogah izgleda tako:

Elektroenergija — za 9 točk večje (109), premog — za 15 točk manjša (85), nafta — za 13 točk več (113), črna metalurgija — na lanskem nivoju (101), barvna metalurgija — za 5 točk večja (105), nekovine — za 2 točki manjša (98), kovinska industrija — na lanskem nivoju (99), ladjedelništvo — za 5 točk manjša (95), elektroindustrija — na lanskem nivoju (100), kemijska industrija — nekoliko večja kot lansko leto (102), gradbeni material — za 3 točke večja (103), lesna industrija — za 5 točk manjša (95), papir — največji porast za 14 točk (114), tekstil — na lanskem nivoju (100), usnjarska in obutvena — za tri procente manjša (97), guma — za 3 točke večja (103), prehrabena industrija — za 9 točk večja (109), grafična industrija — za 8 točk večja (108) tobak — za 4 točke večja (104), ostala industrija — za 4 točke večja (104).

Kakor se vidi je gibanje narščanja proizvodnje po panogah različno. Proizvodnja je najbolj občutljiveje narasla v elektrogospodarstvu, industriji nafte in papirja in v prehrabeni

industriji, najbolj pa je proizvodnja padla v premogovnikih, ladjedelništvu, lesni industriji in v usnjarski in obutveni industriji.

Različno je bilo gibanje po posameznih republikah. Največji porast je ustvarila industrija Slovenije — okoli 4%. Proizvodnja v Črni Gori, Hrvaški in v Srbiji je bila večja samo za 1%. Najbolj pa je upadla proizvodnja v Bosni in Hercegovini za okoli 6%, in v Makedoniji za 1%.

Zakaj pada proizvodnja

Do stagnacije celotne industrije je prišlo zato, ker je upadla proizvodnja v največjih in najbolj pomembnih industrijskih panogah. Resnični vzrok padca proizvodnje, leži, namreč v slabem plasmanu iz-

delkov na domačem in tujem tržišču. To se najboljše vidi iz podatka, da se ob stalnem zmanjšanju proizvodnje, zaloge repromateriala in gotovih izdelkov stalno rastejo. Izposojevanje in nelikvidnost podjetij je prav tako v porastu.

Poslanci zveznega gospodarskega zbora so izrazili svoje nezadovoljstvo nad potekom industrijske proizvodnje. Pravtako pa so nad tem zaskrbljeni gospodarstveniki.

Če bi bilo več denarja bi se težave brez sumnje hitreje rešile. Toda denarja ni. Vsi se strinjajo, da se težave ne morejo rešiti z tiskanjem denarja, davčno razdelitvijo in s spremembo srednjeročnega plana.

Odgovorni zvezni organi bodo še nadalje razpravljali o tem problemu. Osnovno pa je, da mora industrija sama poiskati rešitve za najtežje probleme.

KAKO SMO POSLOVALI V PRVEM POLLETJU?

V letošnjem prvem polletju čutimo pri našem poslovanju vse bolj vplive gospodarske reforme. Ti vplivi se odražajo tako na obratnih sredstvih podjetja kot na vse močnejših zahtevah tržišča po blagu dobre kvalitete in določenega asortimana.

Na spremembe v našem proizvodnem programu je vplivalo več faktorjev. Zmanjšana investicijska potrošnja v vsej državi ima vpliv na manjše povpraševanje po izdelkih investicijske potrošnje. Pri nas se je to odrazilo pri prodaji kotlov za centralno gretje; zaradi tega smo morali zmanjšati obseg proizvodnje le-teh. Pri proiz-

vodnji emajlirane posode imamo vse večjo konkurenco zaradi pojava novih proizvajalcev, zaradi povečanja kapacitet pri že obstoječih konkurenčnih podjetjih in zaradi uvoza. Vse to vpliva na boljšo založenost tržišča z emajlirano posodo in s tem poraja zahtevo po boljši kvaliteti in širšem asortimanu. Takšna založenost tržišča je delno vplivala na to, da smo morali zmanjšati proizvodnjo visoko rentabilne NOVUM posode, in jo zamenjati s proizvodnjo posode klasičnih oblik. Ker pa smo v mesecu aprilu dosegli delno regulacijo cen emajlirane posode (v povprečju) (Nadaljevanje na 3. strani)

Kako smo poslovali v prvem polletju

(Nadaljevanje z 2. strani)

ju 15 %) nas zamenjanje visoko rentabilne NOVUM posode ni tako močno prizadelo. Neugoden vpliv na rezultate naše proizvodnje ima tudi povečan izvoz, odnosno velik odstotek dopolnil za izvoz (ca. 80 %). V našem proizvodnem programu je bilo še več manjših sprememb, ki pa niso bistveno vplivale na rezultate poslovanja.

Plan proizvodnje po količini ni bil dosežen le za 65 ton, po vrednosti pa smo 2 % nad planom. Fakturirane realizacije smo dosegli le 98 %, povečale so se nam zaloge gotovih izdelkov. Močno se je povečal izvoz (37 % preko plana), celotni dohodek je zaradi povečanih terjatev do kupcev dosežen le 92 %, dohodek pa 95 %. Plan neto skladov smo presegli za 35 %.

OSNOVNA SREDSTVA

Pri analizi osnovnih sredstev smo ugotovili, da so naša osnovna sredstva že močno iztrošena, saj je sedanja vrednost osnovnih sredstev 42 % nabavne vrednosti osnovnih sredstev. Vrednost osnovnih sredstev pa bi bila še manjša, če ne bi bile izvedene revalorizacije. V strukturi osnovnih sredstev po sedanji vrednosti je le 34,5 % delovnih naprav, kar nas ponovno opozarja na izrabljenost in dotrajanost naših strojev.

V letošnjem prvem polletju smo aktivirali samo za 50,8 milijonov S-din osnovnih sredstev, kar se nanaša le na manjše investicijske nabave. S pripojitvijo inštituta EMO podjetju EMO smo prenesli tudi za 45,9 milijonov S-din osnovnih sredstev.

OBRATNA SREDSTVA

Iz pregleda zalog in sredstev, s katerimi podjetje razpolaga, vidimo, da nam občutno primanjkuje obratnih sredstev, vsled česar smo v velikih finančnih težavah. Te težave so vse večje tudi zaradi zaostrene kreditne politike, ki jo izvajajo banke do gospodarskih organizacij. Pomanjkanje obratnih sredstev in to denarnih sredstev, postavlja kljub rentabilnemu poslovanju naše podjetje v težak položaj glede likvidnosti. Vezi nam imamo mnogo več obratnih sredstev kot to predvideva plan, virov tako lastnih kot tujih imamo pa toliko, da pokrivamo le 64 % vezanih obratnih sredstev.

S povprečno razpoložljivimi obratnimi sredstvi smo v prvem polletju 1966 imeli v primerjavi s celotnim dohodkom 101 dan vezave, v istem obdobju

1967 pa 102 dni vezave. To pomeni, da imamo v letošnjem letu boljši odnos razpoložljivih obratnih sredstev do celotnega dohodka, vendar pa je zaradi močnega povečanja vezanih obratnih sredstev likvidnost dosti slabša.

Zaloge materiala in drobnega inventarja imamo vezane 130 dni, zaloge polizdelkov in nedokončane proizvodnje 25 dni, zaloge gotovih proizvodov 16 dni, povprečne terjatve do kupcev v odnosu na plačano realizacijo pa so vezane 45 dni.

PROIZVODNJA

Količinsko je plan proizvodnje dosežen 100 %, vrednostno pa 102 %. Izpolnjevanje proizvodnega plana je v mesecu v mesec precej nihalo, od 94 do 102 % po količini, po vrednosti pa celo od 93 do 106 %. Posebno slabo je izpolnjen plan alu posode, sanitarne in gospodinjske opreme in naprav za gretje. Pri napravah za gretje smo morali zmanjšati obseg proizvodnje zaradi zmanjšanja potreb tržišča. Pri ostalih proizvodnih grupah pa plan ni bil dosežen v glavnem zaradi objektivnih težav (alu posoda — pomanj-

kanje žarilnih kapacitet, sanitarni proizvodi — izpad proizvodnje v Kruševcu).

PRODAJA

V prvem polletju letošnjega leta smo presegli plan prodaje vrednostno za 1 %, količinsko pa je bil dosežen le 91 %. Plan prodaje na tuzemskem trgu je bil dosežen 98 %, plan izvoza pa presežen za 19 %. Program prodaje je bil presežen pri emajlirani posodi, kolesih in odpreskih, fritah ter uslugah. Pri vseh drugih proizvodnih grupah pa smo pod planom. Na domačem tržišču smo prodali približno 88 % proizvodov, izvozili pa približno 12 %. Izvažali smo predvsem na konvertibilna področja, saj smo tu plasirali 92 % našega izvoza.

Trenutna situacija na tržišču kaže, da bodo možnosti plasmana naših izdelkov vse težje. Za uspešno poslovanje celotnega podjetja je nujno upoštevati stanje na tržišču in gospodarske prilike, v katerih smo zašli v nadaljnjem izvajanju ukrepov gospodarske reforme. Našo proizvodnjo moramo v bodoče čim bolj prilagajati potrebam trga in željam kupcev.

CELOTNI DOHODEK IN DOHODEK

Fakturirana realizacija se je v letošnjem prvem polletju v primerjavi z istim obdobjem lani povečala za 22 %, poslovni stroški pa za 20 %. Pričakovali bi lahko ugoden finančni rezultat, vendar moramo upoštevati, da so močno porasle terjatve (45 %) in da je zato plačana realizacija in celotni dohodek v odnosu do lanskega leta porasel le za 17 %. Plan celotnega dohodka je bil dosežen le 92 %, dohodka pa 95 %.

Razmerje med osebnimi dohodki in skladi je 80:20. To ugodno razmerje pa se bo zrušilo v dopustnih mesecih (julij, avgust), ko se z ustvarjenim dohodkom ne pokrijejo izplačila osebnih dohodkov, kar bo tudi letos, posebno še zaradi slabega doseganja proizvodnega plana.

Na rezultate poslovanja v naslednjih mesecih bo močno vplivalo tudi zmanjšanje proizvodnje in prodaje NOVUM posode, ki je visoko akumulativna. V kolikor v naslednjih mesecih ne bomo dosegli proizvodnega plana, bo ogrožen plan dohodka, osebnih dohodkov in skladov podjetja.

Več pozornosti počitku delavcev

OBJEKTI SO, ALI...

Z jadranske obale prihajajo vesti, da je letos manj domačih gostov kot lani, podobne vesti prihajajo tudi iz drugih turističnih centrov. Vemo, da je že lansko leto stagniral domači turizem. Očitno je, da so ukinitve K-15 in visoke cene, povzročile, da vse več delavcev preživi svoj dopust doma. Kakšne so potem možnosti, da delavec preživi dopus na način, ki bo najbolj vplival na njegovo zdravje in na proizvodnjo? Pozitivnega odgovora na to ni, tudi zadovoljivega ne bo tako dolgo, dokler zaslužek ne ulovi cen v letoviščih.

V tej situaciji so v nekaterih mestih in tovarnah začeli misliti, kako bi omogočili delavcem da uspešno izkoristijo svoj odmor. Če bo to uspelo, bodo letni odmori postali manj aktualna tema. V republiškem svetu sindikata Srbije, na primer, poudarjajo, da so v skoraj vseh mestih v tej republiki objekti za dnevni odmor delavcev. To pa je samo polovična resnica, ker so povečini ti objekti v gradnji ali pa so neurejeni. V teh izletiščih ne obstojajo niti najmanjši pogoji za masovno bivanje. Tako so

geografski in naravni pogoji, katere imajo delavci za preživljanje odmora, ostali neizkorišteni.

»SMOG« LEBDI NAD NAŠIMI MESTI

Strokovnjaki navajajo vrsto razlogov, ki kvarno vplivajo na zdravstveno stanje, pogoje življenja in delovno storilnost zaposlenih, posebno v mestih. Ti so: sprememba bivališča, dela, razvijanje industrije, vse večja naseljenost in povečana storilnost — katera se doseže z večjo intenziteto dela. Posebno je očitno vse slabši zrak nad mesti. V Beogradu je zrak že slabši kot v meglenu Londonu, toda Beograd je šele na 41. mestu v Jugoslaviji. Najslabši zrak imajo prebivalci Bora, Niša, Mladenovca, Trebča, Celja.

DELA VCI SO PRIPRAVLJENI ODVAJATI SREDSTVA ZA REKREACIJO

Letno je zabeleženo okoli 300.000 poškodb pri delu in profesionalnih obolenj, kar povzroča za okrog 56 milijard starih dinarjev izdatkov. Delovni pogoji so torej daleč od zaželenih. Lahko jih izboljšamo

samo s tehnično dovršenostjo. Veliko vlogo pri tem imajo tudi dnevni in tedenski odmori. Izsledki nekaterih držav zelo otipljivo kažejo, da dobro organiziran odmor štiti zdravje in povečuje delovno storilnost.

Mnoge države nam zavidajo naše reke, planine, gozdove in morje, s katerimi ke lahko ponajša naša država. A mi, kakor da čakamo, »da pride gora k nam«. Vedno se sklicujemo, da ni denarja za izgradnjo plaž, izletišč in centrov za rekreacijo. V sindikatih pa poudarjajo, da se ljudje zanimajo za odmor v bližini svojih centrov. Pripravljeni so, da s prostovoljnimi delom in z materialnimi sredstvi zgradijo sebi objekte za rekreacijo. Na lanskem referendumu v Čačku je bilo štiri petine delavcev za to, da gre 1,5 % njihovih bruto dohodkov za izgradnjo plaže na Moravi. Podobno je še v nekaterih mestih. Delavci, ki so za to, pa postavljajo pogoj, da se ta sredstva izkoristijo racionalno in svojemu namenu. So primeri ko organizacije zahtevajo sredstva naprej in da se šele potem določi kaj bodo napravili z njimi. Vse take zahteve delavci vedno odbijajo že naprej.

Slavnostna seja občinske skupščine

V spomin na ustanovitev Prve celjske čete, 20. julija 1941. leta na Resevni pri Sentjurju, praznuje celjska občina ta dan kot svoj praznik. V spomin na to je bilo v Celju in drugih krajih več prireditev in proslav, osrednja pa je bila na sam praznik, v četrtek, 20. julija dopoldne. To je bila slavnostna seja celjske občinske skupščine katere so se poleg preživelih borcev Prve celjske čete, nosilec Spomenice 1941., častnih meščanov in Šlandrovih nagrajencev, predstavnikov družbenih in delovnih organizacij, JLA, poslancev in drugih udeležili tudi zastopniki bratskih mest Cuprije, Doboja in Siska.

Na seji je govorila predsednica celjske občinske skupščine, Olga Vrabičeva. Prvi del svojega govora je posvetila zgodovinskim dogodkom, zlasti pa ustanovitvi in vlogi Celjske čete. Zatem pa je nadaljevala: — Obeleževanje in praznovanje zgodovinskih dni pri nas nima samo značaja spominjanja kronoloških dogodkov na slavne dni naše narodnoosvobodilne borbe; ti prazniki so nam tudi priložnost, da pregledamo prehojeno pot in razvoj, uspehe, neuspehe in težave. Iz izkušenj in spoznanj NOB črpamo nove navdihe in pobude pri uresničevanju velikega zgodovinskega poslanstva, ki ga je začrtala Zveza komunistov Jugoslavije za osvoboditev človeka.

Ko pa je prišla na današnje naloge, je poudarila, da je sestavni del našega družbenega razvoja tudi gospodarska in družbena reforma, ki je v polnem teku že dve leti. Smotri in cilji, ki smo jih zastavili z reformo so v tem, da z dvigom produktivnosti in učinkovitostjo poslovanja omogočimo enakopravno vključevanje v mednarodno delitev dela in s tem zagotovimo trajnejšo in perspektivnejšo osnovo za dvig življenjskega standarda naših narodov. Osnovna značilnost reformnih procesov je, da jih uveljavljamo z metodo utrjevanja samoupravnega sistema, na poti krepitve materialne baze in odgovornosti delovnih organizacij ter neposrednih proizvajalcev za nadaljnji razvoj, kot osnovnih impulzov in nosilcev pospešenih naporov za ustvarjanje modernega, visokorentabilnega gospodarstva.

Gospodarska in družbena reforma je postavila pred vse družbene činitelje velike in zelo zahtevne naloge, ki jih ne bom mogli uresničiti brez velikih naporov v krepitvi materialne baze, v osvajanju novih, modernejših tehnoloških po-

stopkov, v temeljitem izboljšanju kvalifikacijske strukture, v opuščanju nekurantne proizvodnje, v premagovanju ozkih lokalističnih pojmovanj, v borbi za specializacijo, v pospešitvi nujnih integracijskih procesov, ki bi premagali razdrobljenost sredstev in kadrov, ki so osnovna zapreka za učinkovitejše in produktivnejše poslovanje našega gospodarstva.

Posebni problemi in naloge se javljajo v izvajanju ciljev družbene reforme tudi na področju družbenih služb. Želim, da prehodne težave, s katerima se srečujemo na teh področjih v pogledu finančnih sredstev, ne pomenijo, da v osnovi menjamo politiko do teh področij v smislu mehaničnega, administrativnega zmanjševanja obsega njihove dejavnosti. Toda prav tako napačno je stališče, da na teh področjih niso potrebni ustrezni reformni procesi, ki bi analogno kot v gospodarstvu, odstranili neracionalno potrošnjo in ekstenzivnost v pogledu finančnega poslovanja in ki bi v vsebinskem pogledu omogočili učinkovitejše vključevanje teh področij v splošne napore za naš gospodarski in družbeni napredek.

Družbeno ekonomski premiki zahtevajo uspešnejšo in učinkovitejšo preobrazbo tudi v delovanju komunalnega sistema. Vzporedno s krepitvijo samoupravnega sistema v delovnih organizacijah, začena proces deetatizacije tudi na področju komunalne samouprave. Sistem proračunske potrošnje, kot ga poznamo do reforme, je namreč objektivno krepil in hranil etatično birokratske tendence, ki so prihajale do izraza tako v upravi, kot tudi v delu predstavniških teles. Posledice takšnega stanja so bile pogosto politično in neekonomsko utemeljene naložbe, vmešavanje občinskih organov v smislu lokalističnih tendenc v poslovanje gospodarskih organizacij, subjektivizem v favoriziranju posameznih dejavnosti na področju družbenih služb in podobno. Spremenjeni položaj komunalne samouprave danes nekateri ljudje označujejo kot krizo komunalnega sistema. V bistvu pa šele ti procesi omogočajo, da komunalni sistem in samouprava zaživijo v polni meri in da dobijo tisto vlogo in mesto, ki jima po ustavi pripada. Že danes je vrsta nalog in problemov, ki jih moramo reševati na družbeni način, na nivoju občine kot osnovne družbeno politične skupnosti. Predvsem se javlja občinska skupščina kot pomemben faktor napoti gospodarstva v ustvarjanju optimalnih pogojev za uspešno poslo-

vanje gospodarstva, komunale in vseh področij družbenih dejavnosti. Razumljivo je, da bo premagovanje etatično birokratskih elementov in obeležij v delu komunalne samouprave odvisno ne le od naporov občinske skupščine in njene uprave, temveč prav tako od premagovanja ozkih lokalističnih tendenc v delovnih kolektivih.

Svoj govor pa je tovarišica Vrabičeva zaključila z besedami: Dovolite mi, da na koncu spregovorim še nekaj besed o borbah NOB. Želim poudariti dejstvo, da borci NOB niso nosili na svojih ramenih samo težine narодоosvobodilnega bojenja. Mislim, da izražam mišlja proti okupatorju, temveč, da so stali in stojijo še danes ves čas povojne graditve v prvih vrstah borbe za socializem in da še danes predstavljajo pomembno oporo v reševanju težkih in odgovornih nalog, ki stojijo pred našo družbo. Mislim, da delim vaše mišljenje, če se v imenu občinske skupščine Celje vsem borcem NOV najiskreneje zahvalim za njihova prizadevanja in da jih obenem pozovem, da po svojih močeh nadaljujejo s svojim aktivnim delom. Toda istočasno bi opo-

zorila na to, da ima tudi občinska skupščina do borcev NOV svoje velike obveznosti in dolžnosti. Preteklo je 22 let od zmage nad fašističnim okupatorjem in 26 let, odkar so prvi borci začeli boj za našo nacionalno in socialno osvoboditev. Cela generacija je dala najlepša leta svojega življenja za uresničevanje zgodovinskih ciljev naših narodov. Zato je razumljivo, da so stopili v ospredje nekateri problemi, ki jih mnogi borci in njihove družine danes po 26. letih požrtvovalnega dela sami ne morejo več uspešno reševati. Danes stopajo v ospredje določeni problemi materialnega značaja, kot so reševanje stanovanjskih vprašanj, povečanje skrbi za zdravstveno varstvo, pomoč pri šolanju otrok itd., skratka problemi, ki jih mi kot družba moramo rešiti, kot časten dolg in obveznost do tistih, ki so žrtvovali vse za naše boljše in lepše življenje. Mislim, da izražam mišljenje vseh vas, če izračem zagotovo, da bo občinska skupščina v svojem delu posvetila vso skrb reševanju teh vprašanj.

M. Božič

V. svetovni kongres za preprečevanje poškodb in poklicnih obolenj

Bil je v Zagrebu v mesecu juliju 1967

Dosedanji kongresi so bili v RIMU — 1955. leta, v BRISLU — 1958, I. v PARIZU — 1961. leta, v LONDONU — 1964. leta, v ZAGREBU — 1967. leta. naslednji pa bo leta 1970 na DUNAJU.

Svetovni kongres preprečevanja poškodb in poklicnih obolenj, je bil organiziran pod pokroviteljstvom Maršala TITA v prostorih Zagrebskega velesejma. Organizacija je bila odlična. Referate smo lahko poslušali tudi na domačem jeziku, ker se je simultano (prenašalo) prevajalo na vse svetovne jezike.

Na kongresu je sodelovalo več sto svetovno znanih strokovnjakov s področja medicine dela, psihologije, sociologije, varstva pri delu in ostalih.

Dnevno so bili podani referati po določenih temah, na katere se je potem prijavilo tudi do 70 diskutantov iz raznih dežel, ki so govorili o svojih izkušnjah iz tega področja.

Vsi referati so v glavnem dajali poudarek »CLOVEKU —

STROJU — DELOVNEMU OKOLJU«.

V referatih je bilo veliko govora o avtomatizaciji — mehanizaciji, katera nam prinaša nove probleme kot so:

MONOTONOST! INDUSTRIJSKA NERVOZA, skratka z novimi modernimi dosežki novi problemi.

Ugotovljeno je bilo da zaenkrat še ni strojev, ki bi lahko obratovali brez človeka. Ker človek še vedno upravlja s strojem, je nujno, da so ti stroji varnostno prilagojeni človeku.

Kako važen je psihološki moment pri delavcih je razvidno iz primera ki govori, da ena sama napaka lahko povzroči katastrofalne posledice.

Preventivi je bil dan velik pomen, predvsem zaščitni strojev in naprav ter pripomočkom za delo. Nujno je povečati pazljivost pri starih izrabljenih strojih in napravah, kjer so napake češče, skoraj na dnevnem redu.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Dve oceni letošnjih gospodarskih tokov in možnosti v letu 1968

Gospodarstvo v ognju proizvajalcev in uprave

Analize ZIS in analize Zveznega gospodarskega zbora

Analize aktualnih gospodarskih tokov s predlogi za njihovo rešitev pripravljata istočasno dva avtorja. Za prva zasedanja skupščinskih odborov in sveta, pripravlja ZIS in Zvezni gospodarski zbor analizo letošnjih gospodarskih tokov. Tako se bodo pred poslanci prvič

pojavele ocene gospodarstva, katere so izdelali sami proizvajalci. Odločitev o predaji svoje analize skupščini je bila sprejeta na zadnji seji zveznega gospodarskega zbora in priprave so že v teku.

Anketa v pettisočih delovnih organizacijah

Po dogovoru v zboru, se bodo analize najprej obdelovale v okviru posvetovanj a na osno-

vi le-teh bo izdelan program za celotno gospodarstvo. Poleg podatkov statistike, se bodo za izdelavo te analize koristili tudi podatki zbrani neposredno iz delovnih organizacij. Uspeh tega ne preveč hvaležnega in za gospodarstvo zelo pomembnega dela v veliki meri zavisi od pomoči delovnih organizacij oziroma njihove ažurnosti pri izdelavi teh podatkov.

Ta material mora biti izdelan najkasneje do začetka septembra, ker se pričakuje, da se bo takoj po poletnem odmoru začela v zbornicah Zvezne skupščine debata o tekočih proizvodnih tokovih in smernicah ekonomske politike v letu 1968. Pričakuje se, da bo gospodarstvo v teh studijah posvetilo posebno pozornost analizi samoorganiziranja gospodarstva, sodelovanja podjetij zaradi težav uvrstitve, modernizaciji gospodarstva, proizvodnji in razdelitvi proizvodnih programov. Prav tako se pričakuje, da bo gospodarstvo predložilo rešitve,

ki naj bi vzpodbudile k večji produktivnosti in integraciji.

Poslanci niso zadovoljni

Vzporedno s tem elaboratom, bo Zvezni izvršni svet izdelal podobno analizo. Na zadnjem zasedanju je bilo namreč zaključeno, da zvezni organi uprave pripravljajo za jesensko zasedanje detajlno in splošno analizo gospodarstva za preteklih sedem mesecev. Čeprav niso navedeni vzroki za to potezo gospodarstva, se postavlja da izhaja iz zadnjih sej gospodarskega in zveznega sveta oziroma iz debate, ki je bila v njih vodena o gospodarskih problemih. V obsežni debati v gospodarskem zboru poslanci niso bili zadovoljni z ocenami gospodarstva s strani ZIS, in so jih ocenili, kot nerealne in preveč optimistične.

Torej v tem bi lahko iskali razlog tej potezi gospodarstva. TANJUG

V. svetovni kongres za preprečevanje poškodb in poklicnih bolezni

(Nadaljevanje s 5. strani)

Pri delovnem okolju se ne sme zanemariti pravilnost, temperatura, ropota, razsvetljava in zaprašeni. V takih nenormalnih pogojih je dokazano, da so napake češče, kot v normalnih pogojih, kar se odraža v povečanem številu poškodb in poklicnih obolenj.

Varnostni vzgoji delavcev, so strokovnjaki v svojih referatih dajali velik pomen. Že pri novincih pred vstopom na delovno mesto in med delom samim. Tak način varnostne vzgoje daje večjo produktivnost dela in manjše število poškodb.

Tudi poškodbe na poti na delo in z dela se morajo obravnavati resno, predvsem je treba posvečati vso pozornost delavcem že od doma na delo in obratno (to je prometna vzgoja, prevoz na delo in obratno ter ureditev cestišč in prehodov).

Izkušnje so pokazale, da je prehrani delavcev in rekreaciji treba odrediti posebno mesto. (Vsi strokovnjaki so se zavzemali za več odmorov v eni delovni izmeni, ne samo enega, kot je to v praksi pri nas).

Službi varstva pri delu, je bil dan poseben poudarek. Služba varstva pri delu mora sodelovati in soodločati o vseh tehnoloških postopkih, rekonstrukcijah, nabavi novih strojev zato, da se vse morebitne nepravilnosti pravočasno odpravijo in ne potem, ko je po navadi že prepozno.

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU mora biti samostojna in neodvisna pri odločanju, imeti pa mora vsa pooblastila od direktorja podjetja in samoupravnih organov preko internega pravilnika o varstvu pri delu.

Glede vodilnih delavcev, je bilo rečeno da morajo biti za svoje podrejene, kateri se jim

poškodujejo, neposredno odgovorni, zato bi se jih naj po tem tudi ocenjevalo in stimuliralo.

Vodilni delavec, ki ima slabo delovno disciplino pri svojih podrejenih ima tudi večje število poškodb, zato je nujno to odgovornost poostri. (V skrajnem primeru pa če je nemogoče doseči red, misliti tudi na zamenjavo vodilnih delavcev, ki nimajo posluha za te probleme).

Na kongresu je bila organizirana tudi razstava osebnih zaščitnih sredstev, predvsem dihalnih organov (mask za plin, prah, kislin, hlapov in aparatov za ugotavljanje teh koncentracij, nezdruge atmosfere).

Na osnovi podatkov in pozitivnih izkušenj, ki so bila znana, je ocenjevali kongres zelo pozitivno in upajmo, da bo do prihodnjega kongresa, to je čez 3 leta na DUNAJU uspešno sedanje izkušnje v tem kratkem času, vsaj delno prenesti v naše delovne organizacije.

Oddelek varstva pri delu bo skupno z obratno ambulanto, posredoval problematiko za izboljšanje varstva pri delu, upravi podjetja in samoupravnim organom, upajmo, da bodo metode, ki so se pokazale v svetu kot zelo dobre, osvojene tudi pri nas.

Zavedati se moramo, da se je poškodbe pri delu začelo načrtno preprečevati, šele v 19. stoletju, zato smo na tem področju še vedno pionirji. Zato se moramo še vedno učiti — učiti in ponovno učiti.

V prihodnjih številkah Emajlirca bom poskušal podrobneje obdelati to problematiko in prikazati prizadevanje strokovnjakov za izboljšanje delovnih pogojev pri nas in v svetu.

V Celju, dne 5. 8. 1967

Januš Vlado

Izletnikovi izleti

Celjski IZLETNIK ima sedaj že 8 turističnih poslovalnic v različnih krajih. Izredno lepo opremljeno so pred kratkim odprli v središču Celja, nasproti Ljudskega magazina, v Stanetovi ulici, kjer stranke lahko dobe vse, kar pač turizem nudi. Cene uslug so izredno nizke, tako, da že samo naročilo pomeni pridobitev, ki je ni zanemariti.

IZLETNIK BO ORGANIZIRAL TUDI VEČ IZLETOV NA VELESEJME JESENI. Naj opozorimo samo na naslednja dva:

DUNAJSKI VELESEJEM — 3 dni, od 10. 9. do 12. 9., cena 25.700 S-din, MÜCHENSKI VELESEJEM — 4 dni, od 15. 9. do 24. 9., cena 41.200 S-din ter naposled na izredno zanimivo potovanje preko GROSSGLOCKNERJA v Cortino d'Ampezzo — 2 dni, 19. 8. in 20. 8. za samo 19.000 S-din.

ZAKAJ DELOVNI ČAS NI DELOVNI

Po podatkih različnih anket se okrog 3,5% časa izgubi zaradi samovoljnih in nepotrebnih sprehodov po tovarnah, medsebojnih obiskovanj diskusij itd. Te izgube pa so znatno večje v administrativnih službah tovarna.

Število neefektivnih ur raste tudi zaradi sestankov samoupravnih teles in strokovnih kolegijev med delovnim časom. Običajno se govori, da so ti sestanki med delovnim časom zaradi tega, ker so potrebne hitre odločitve. Toda ali niso sestanki kot pravilo vedno med delovnim časom? Če vzamemo

v obzir, da so ti sestanki ponavadi zelo slabo pripravljani in da trajajo dalj kot bi bilo potrebno, potem so izgube časa še bolj očitne in večje.

Neposredno z razvojem samoupravljanja v delovnih kolektivih prihaja na dnevni red vse bolj vprašanje delovne discipline. Samoupravljalci ki so zainteresirani da preko večje produktivnosti dobijo večje osebne dohodke, zahtevajo da se poveča disciplina in večji efekt dela pri vsakem zaposlenem, in v celoti delovni skupnosti.

Samo garanje ne vodi k najboljšemu uspehu

ZAČARAN KROG

Splošno je znano, da bi rabili več denarja za osebne dohodke, več za sklade, stanovanja in nove stroje.

Tu smo postavljeni v okvir našega čistega dohodka. Več kot imamo, ne moremo razdeliti. Znotraj tega našega okvirja se prepletajo medsebojni odnosi. Razpravljamo, kako bi morali ukiniti en del režije, da bi si lahko drugi več razdelili, kako so preveliki razponi v osebnih dohodkih, kako premalo damo za stanovanjsko izgradnjo, itd. Samo, žal, ta začarani krog ne vodi nikamor. Množijo se medsebojna trenja, vsak ima svoj prav, naš čisti dohodek pa trmasto vztraja pri počasni rasti.

Bolj prav bo, da bolj upoštevamo mnenje tistih naprednih ljudi, ki vidijo rešitev v širjenju našega okvira, to je v hitrejši rasti čistega dohodka.

Pa ne bi rad zdaj dokazoval, da je treba bolj garati, več pridelati in tako po najenostavnejši poti priti do čistega dohodka. To je staro pravilo, ki ga bomo morali vedno spoštovati, ker brez pridnosti ni poti navzgor.

Prav tako pa je važno, kaj delamo. Na praktičnem primeru bomo videli, da se z enakim delom da po dvakrat in celo trikrat več zaslužiti, samo če delamo tiste artikle, ki nam »nesejo« denar.

Prikičen printer

Strogo smo navajeni parole: »za enako delo enako plačilo«. Poskušamo se je držati, kolikor to praktično zmoremo. A pogledjmo na drugi strani, kako trg to ignorira.

Naš proizvodni asortiman je zelo širok. Za primer si bomo ogledali samo en artikel, ki ga dekoriramo. Za dekoriranje imamo na trgu priznane pribitke na ceno:

- 30 % za enobarvni dekor
- 35 % za dvobarvni dekor
- 40 % za trobarvni dekor
- 45 % za večbarvni dekor

Obstajajo še drugi dobitki za razne zlate dekorje in za napis. Tabela št. 1 — CENE ZA NAVADNO IN BARVNO IZVEDBO

Št. po katalogu	Naziv	Velikost	Cena	Cene za izvedbo
3	lonec	16 cm	404	444
		18 cm	484	532
		20 cm	619	681
		22 cm	675	742
		24 cm	831	914

Ko ta artikel dekoriramo, se vrednost artikla poveča za 30 %, 35 %, 40 % ali 45 %, z ozirom na to, kakšen dekor bomo nanесли.

Ogledali si bomo, koliko zne-

Tabela št. 2 — PRIBITKI ZA DEKOR

Velikost	Cena za barvno izvedbo	Enobarvni dekor 30 %	Dvobarvni dekor + 35 %	Večbarvni dekor + 45 %
16 cm	404	13.300	15.500	20.000
18 cm	484	16.000	18.600	23.900
20 cm	619	20.400	23.800	30.600
22 cm	675	22.300	26.000	33.400
24 cm	831	27.400	32.000	41.100

Potrebno je več strokovnega dela

Gornji primer nam praktično kaže, da je zelo važno koliko delamo in predvsem kaj delamo.

Kaj delati in koliko, to ni lahko odločiti. Ker je treba imeti veliko analiz, upoštevati tržne prilike, razpoložljivi ma-

sejo ti artikli, koliko delovnega časa porabimo za izdelavo in izračun, koliko dinarjev prislužimo v eni uri.

Koliko znesejo pribitki v S-din za 100 komadov.

terial, kapacitete, ustrezne kadre in drugo.

Dela je mnogo za raziskavo našega asortimana. Eni si prizadevajo osvojiti nove artikle, da bi pri njih tovarna žela bolj bogat denar. Prilagajati se moramo zahtevam tržišča.

Obstoječi asortiman je zelo širok. Imamo že določene analize o tem, kaj se bolj splača

delati in kaj manj. A tu še zdaleč nismo izčrpali vseh možnosti, ki jih imamo. Iti do posameznih artiklov dimenzij, do posameznih barvnih izvedb, to so še zelo neraziskana področja.

Težavo pri takem raziskovalnem delu nam dela pomankljiva dokumentacija in evidenca. Gre za to, da en dokument služi za več namenov, drugače lahko naglo raste administracija. Pred nami je naloga, da zboljšamo obračun proizvodnje in da ga prilagodimo v tako obliko, da bo možno bolj enostavno delati razne analize. Tu nam bo pomagal priznani strokovnjak Bogdan Suligaj, sodelavec Zavoda za organizacijo in revizijo poslovanja v Ljubljani.

Tudi obstoječa dokumentacija in evidenca ni tako slaba, da se ne bi dalo narediti raznih analiz. Malo več truda je treba, ki pa se bogato poplača. Tudi nekoč, ko še ni bilo modernih strojev, so naftne vrtine vrtali z rokami. Zakaj? Ker se je splačalo.

T. Ivanič

DINAR — koliko je danes iskan

V celi državi je v zadnjih mesecih postal dinar najbolj iskan »material«. Mnoga podjetja vodijo pravo hajko v iskanju tega »materiala«, katerega konjunktura, po vsem sodeč postaja vse večja. A tega materiala, dinarja, že danes ni dovolj in »lakota« za njim je prisotna povsod.

Te dni je direktor neke velike tovarne, katere bruto produkt za to leto znaša približno 10 milijard starih dinarjev, tožil svojemu prijatelju, kako ga je uje-la skrb, ko so mu finančni vodje tovarne sporočili, da je do tega dne na tovarniški žiro račun prišlo SAMO 25 TISOČ STARIH DINARJEV. Pomislite, kaj, če se to ponovi še desetkrat, reče preplašeno direktor in poskuša, da že sedaj nakaže te posledice za kolektiv.

To pravzaprav ni »primer« samo te tovarne. Mnoga podjetja so šele v tem letu spoznala, kaj pomeni dinar.

Toda to, da ni dinarjev je razumljivo. Narodna

banka je vzela ves emisjski denar iz obtoka in najavila, da bo še z nedoločeno vsoto denarja iz obtoka napravila isto v jeseni. Borba za dinar bo prešla tako v novo fazo, postala bo hujša in posledice bodo težje.

Velja pa poudariti, da so se delovni kolektivi v zadnjem času že »znašli«. Ce ni denarja — je material. V zadnjih mesecih je material začel igrati vlogo dinarja in je moderna denarna trgovina zamenjana z materialno, po znanem sistemu: jaz tebi tono odlivkov, ti meni recimo, dve toni vlečene pločevine, če ne rabiš pločevine, vzemi jo in zamenjaj jo z partnerjem ki jo potrebuje.

V nekih kolektivih je ta »zamenjalni« sistem materiala tako »tehnično« izvršen, da recimo podjetja z več kot tisoč zaposlenimi poslušajo, ne da bi jih to v denarju »kaj koštalo«. Denar, do katerega se pride, se koristi samo za nepreklicne obveze: da se

plača davek državi in plačujejo osebni dohodki. Ce kaj ostane, se pušča v fondih, ki so na žalost vse manjši.

Tako se je pravzaprav začelo, da na jugoslovanskem tržišču cvete privatni kliring delovnih organizacij, katere so svoje poslovanje postavile izključno na materialno zamenjavo. Primanjkujejo samo še materialne liste, pa da postane zamenjava, kot z nekaterimi državami.

Velja pa reči, da je bila podobna situacija, za katero lahko trdimo, da je koristna, vladala že v letu 1962, po neuspelem poskusu, da se v Jugoslaviji izpelje prva gospodarska reforma. Takrat so se z odlokom Zveznega izvršnega sveta vsi dolgovi »brisali«, ker se je smatralo, da bi bilo nadaljevanje takega stanja škodljivo.

Toda, sedanja pojava privatnega kliringa ni zajela take razmere, ali se o njej verjetno na odgovornih mestih že razmišlja, pa se v skladu z reformo lahko pričakujejo različne mere.

Mehanografi — ste ali niste naši?

Tako je bilo postavljeno vprašanje v Emajlircu in na vprašanje nanizanih vrsta ugotovitev (očitkov). Vendar bi pred tem morali postaviti še eno vprašanje:

Mehanografski center — ali je samo naš?

Z objektivnim odgovorom na to vprašanje bi bil dan tudi delni odgovor in objektivni opazovalec bi videl celotni problem v popolnoma drugačni luči.

Vprašanje problema mehanografskega centra moramo razdeliti v tri področja:

— vprašanje organizacijske oblike (statusa) centra

— vprašanje kolektiva centra, njegovega samoupravljanja in osebnih odnosov

— vprašanje uspešnosti in kvalitete dela v centru

Čeprav so vsa tri vprašanja v medsebojni odvisnosti, bomo danes skušali osvetliti predvsem prvo vprašanje.

Za pravilno razumevanje si pogledimo del zgodovine centra. Navajamo nekatere ugotovitve s posveta predstavnikov tovarne EMO in Cinkarne v Celju, Železarn Store od dne 23. 2. 1962:

— formirati je treba samostojno telo (za mehanografijo), npr. združenje;

— servis naj dela samo za člane združenja, naj bo torej zaprtega tipa;

— kraj servisa naj bo zaradi objektivnosti dela in v izogib sporov (med soustanovitelji) izven teritorija podjetij — ustanoviteljev;

— stroški servisa naj bodo vsaj 2 letni budžetirani in naj se delijo po ključu (med ustanovitelji).

(Osnutek pogodbe je upošteval vse te ugotovitve!)

Po tem posvetu so bili sprejeti tudi sklepi o zadolžitvah posameznih soustanoviteljev. Tako je EMO povzela obvezo, da bo zagotovila prostore za stroje in delovno mesto za organizatorja, Železarn Store pa stanovanje (kar je tudi izpolnila).

Ker je Cinkarna odstopila od projekta, ni prišlo do realizacije. V tem so bili odpovedani tudi že naročeni IBM stroji.

Tovarna emajlirane posode in Železarna Store nista mogli realizirati načrtov, ker nista našli možnosti financiranja in predvsem, ker nista našli oblike formiranja centra na nevtralnem tj. na enakopravnem področju. Z ustanovitvijo Inštituta je izgledalo, da bo ustvarjen tudi ta pogoj. Zato se je tedanji mehanografski oddelk vključil v Inštitut, čeprav z njegovo ostalo dejavnostjo ni imel

ničesar skupnega. Sodelavci oddelka za mehanografijo so izdelali elaborat za ustanovitev centra s skupnim financiranjem s strani pogodbenih strank — soustanoviteljev. Ta elaborat je dobilo preko trideset delovnih organizacij. V elaboratu so bila navedena načela za ustanovitev centra, med drugim: komitenti (centra) bodo ustanovni in drugi. Ustanovni bodo imeli s centrom posebno pogodbo. Kot ustanovni komitenti bodo imeli do centra posebne — ustanovne — pravice...

Obračunski center bo imel svoj posebni bančni račun, nad katerim bodo ustanovni komitenti imeli pravico nadzora. (To je tudi člen pogodbe z ustanovitelji, ki pa ni bil izvajan).

Na sestanku interesentov za ustanovitev centra dne 17. 9. 1965 v Narodnem domu je bilo povedano, da »je (Inštitut) videl, da te naloge ne bo zmogel z lastnimi močmi, temveč le z združenimi močmi več delovnih organizacij« in objavljeno: »z namenom, da se ta projekt realizira čim bolj objektivno in na osnovi enakopravnosti za vse poslovne partnerje mehanografskega centra, je Inštitut »Emajl« ustanovil svoj oddelk, s čimer omogoči realizacijo projekta na nevtralnem področju... zato vabimo tudi druge delovne organizacije, da se priključijo kot enakopravni partnerji realizaciji tega projekta...«.

Mehanografski center (v Inštitutu »Emajl«) je bil ustanovljen in registriran po tem sestanku. Od vseh interesentov so sklenili osnovno pogodbo o poslovnem sodelovanju le trije (je bilo nezaupanje ostalih upravičeno?) in sicer EMO Celje, Železarna Store, Kovaška industrija Zreče, medtem, ko je kmetijski kombinat Zalec sklenil posebno pogodbo, v kateri je prevzel obvezo za oskrbo dela deviznih sredstev. V osnovni pogodbi so določene naloge in obveznosti centra, finančne obveze podpisnikov in urejeni medsebojni odnosi. Člen 16. pravi: »Pogodbene stranke sodelujejo in soodločajo pri razvoju in poslovanju mehanografskega centra«. V členu 30 pa je poleg tega določeno, kaj naj se zgodi s centrom in sredstvi, ki so jih vložile pogodbene stranke, če preneha Inštitut obstojati.

Inštitut je prenehal obstojati, zakaj in na kakšen način je vseeno. Važno je, ali so pravni nasledniki in tudi pogodbene stranke pripravljene spoštovati

dogovore, obljube, pogodbe, v skupnem in družbenem interesu. To je vprašanje socialistične družbene morale in če te ni, vsaj poslovne morale.

Kolektiv centra je zavzel stališče, da mora spoštovati pogodbe in da naj o usodi centra in sredstev pogodbenih strank odločajo tisti, ki so pomagali center ustanoviti in dali denar. Vsako enostransko samoupravno odločanje so smatrali v tem slučaju kot zlorabo sistema samoupravljanja, ki bi povzročilo družbeno moralno škodo, poglabilo že nastalo nezaupanje in onemogočilo nadaljnji razvoj ideje centra, kajti z razcepitvijo bi se razdelila tudi vložena sredstva, del sedanjih partnerjev, pa bi načrta v doglednem času ne mogel finančno realizirati. To bi bil korak nazaj. Kolektiv centra ni bil proti priključitvi k EMO, vendar se ni udeležil referendumu, ker je smatral, da naj o usodi centra odločijo vsi pogodbeni partnerji. Ni se mogel in ne smel opredeliti samo za enega, ker je tu več soustanoviteljev in finansierjev.

Zal so nekateri neodgovorni posamezniki začeli okoli tega problema uganjati demagogijo in ga izrabljati za osebne interese. Ti niso napravili usluge nikomur, ne sebi, ne EMO, ne

družbi. Vendar pokopljimo preteklost. Upamo lahko, da bodo vsi odgovorni v podjetju imeli toliko čuta osebne in družbene morale in našli pot do sporazuma z ostalimi pogodbenimi partnerji, do sporazuma, ki jim bo zagotovil to, kar je bilo obljubljeno in dogovorjeno. S tem si bodo ohranili spoštovanje, ki jim pripada kot družbeno odgovornim samoupravljalcem, s tem si bodo pridobili zasluge za skupni napredek.

Skupni center na osnovi enakopravnega sodelovanja je želja ostalih pogodbenih partnerjev. To enakopravnost jim je treba zagotoviti, da ne bodo oškodovani in prikrajšani za dosedanje pridobitve. Oblika centra — ali samostojen ali s posebnim položajem pri enem od soustanoviteljev — to ni važno, važno so cilj in rezultati dela. O tem naj se vsi pomenijo. Kolektiv centra čaka na red, na delovno vzdušje, v katerem bo lahko delal in ustvarjal, na dobre odnose z vsemi. Problem centra ni najvažnejši problem tovarne. Če pa bi se kolektiv centra želel osamosvojiti, bi to, kot samostojna poslovna enota, že lahko storil z uporabo vseh možnosti, ki jih daje sistem samoupravljanja.

B. Hochmüller

Okrasne doze iz fine pločevine

V Zahodni Evropi se vse bolj uveljavlja najfinejša oplemenitena pločevina kot material za embalaranje kave, čaja, peciva in bonbonov v doze, ki so primerne za darila. Uporabljajo pločevino debeline od 0,18 do 0,49 mm, ki je včasih neobdelana, večkrat obdelana, večinoma pa je površina lakirana.

Najfinejša pločevina je zelo primerna za tiskane barve. Celo reprodukcije v finem rastru ne predstavljajo več nobene težave za sodobne postopke barvnega tiska na pločevini. Plošče fine pločevine lakirajo zdaj večinoma v večbarvnih rotacijskih tiskarskih strojih s takoimenovanim »mokra v mokro« postopkom. S tem je omogočeno zaporedno nanašanje dveh barv. Po vsakem barvnem tisku spuščajo plošče po traku skozi sušilno peč. Končno nanesejo zaščitni, brezbarvni srebrni lak, ki podeli barvnemu tisku sijaj in odpornost pri sledečem mehanskemu obdelovalnemu postopku do končne stopnje — okrasne doze.

Z opisanimi barvnimi postopki je mogoče podeliti okrasnim

dozam iz fine pločevine najrazličnejši izgled. Omenjamo samo nekatere imitacije: naravni les, najfinejše usnje, skrinjice iz kovanega bakra, okrašene medeninaste škatlice itd. Šele po natančnejšem ogledu je mogoče ugotoviti pravo poreklo izdelkov.

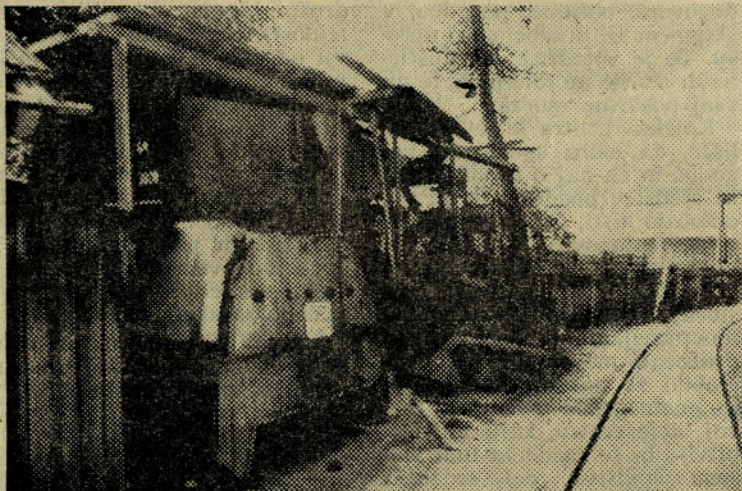
Okrasne doze iz tega materiala zadovoljujejo vse zahteve dobrega embalaranja: najboljša možna zaščita vsebine in ohranitev arome ter svežine produkta.

J. K.

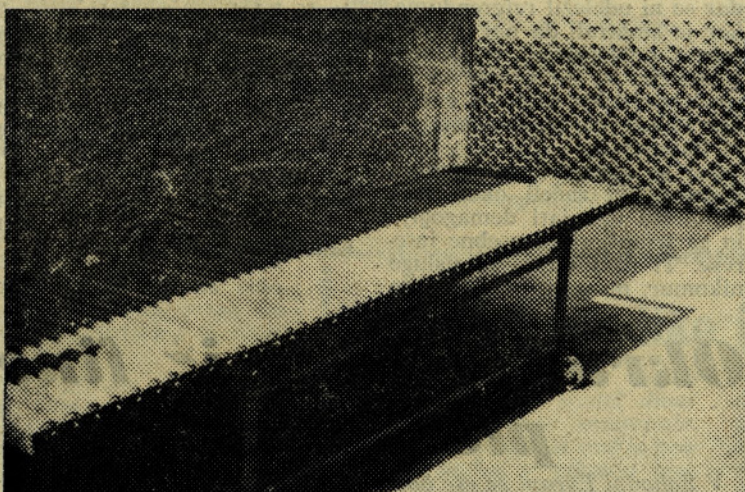
Dopisujte
v naš
list

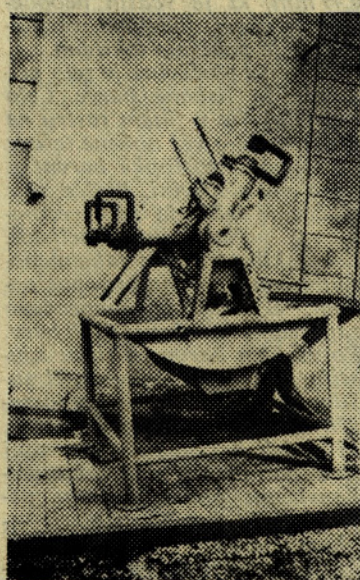
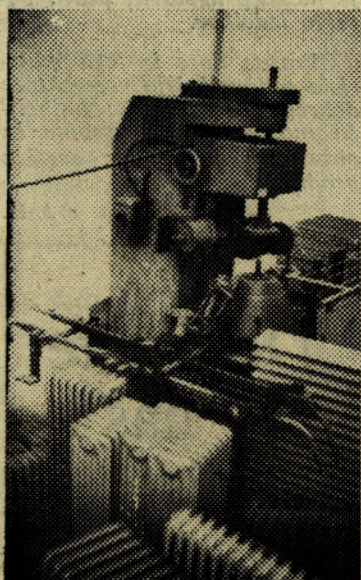
ZAKAJ TAKO?

Bo peskarnica in lužilni stroj popolnoma propadel?

Bomo še našli prostor za transporter radiatorskih členkov v skladišču?

NEZDRAVA ENOLIČNOST

Enolično življenje, delo in skrbi tečejo iz dneva v dan, poživi ga samo težko pričakovani letni dopust.

Ob petih zjutraj smo se zbrali pred upravnim poslopjem tovarne veselo razigrani. Po šesturni prijetni vožnji prispemo v naš počitniški dom v Crikvenici. Razpoloženi, čeprav sonce neusmiljeno pripeka, smo v gosjem redu prišli do jedilnice, kjer smo počakali upravnika našega doma. Pregovor pravi: »Kdor čaka — dočaka«. Desetina rok se steguje proti upravniku, da čimprej odda napotnico. Po razporeditvi v sobe, navodilu ob kateri uri je zajtrk, kosilo in večerja, se vsak posameznik z naraščanjem in prtljavo odpravi v sobe. Vročina povzroči, da vsak želi čimprej skočiti v morje, ki vabi s svojo barvo in svojstvenim vonjem.

Jadran . . . , da, vsi ga poznamo kot naravno lepoto naše domovine, zbirališče tujih in domačih turistov.

Utaborimo se na lepo urejeni plaži. Ljudje se zbirajo v majhne skupine iz katerih se potem rodi prijateljstvo. Iz osamljenosti te zbudijo kriki otrok, kateri neposredno čofotajo po vodi, ropot motornih čolnov, ki križarijo ob obali in vabijo turiste na kratke izlete na bližnje otoke. Toda vso to lepoto pokvari črna stran našega doma. Tukaj kaj kmalu dobiš vtis, da nisi prišel na oddih, temveč kakor da si za 10 dni v internatu. Vsa opravi la teko po točno določenem urniku.

Naj navedem samo nekaj primerov, ki jih ne bom nikoli pozabila. Zaradi njih sem sklenila, da ne grem nikoli več v naš dom.

— pokvarjen kruh in pokvarjena jedila,

— zapiranje vode,

— skrajna nečistoča v straniščih, kjer niti ne premoremo toaletnega papirja (časopisni papir »Arene«) to velja za stranišče v I. nad.,

— stranišča brez deske in zamašena,

— v vseh 10 dneh mojega letovanja ni nikoli sobarica počistila sobe, pa čeprav je bila sprejeta na to delovno mesto, toda ko smo se sami »stanovalci« odločili, da očistimo sobo, žal nikjer nismo našli smetišnice, da bi odstranili smeti iz sobe.

To je moje mišljenje o mojem dopustu. Škoda, kajti letos sem prvič letovala v našem domu in odnesla slabo mišljenje. Vse zgoraj navedeno sem povedala predstavnikom, kateri skrbijo za nemoten potek letovanja, toda kaj so ukrenili — ne vem.

M. A.

BLAZINE IZ UMETNE GUME

Po trgovinah že lahko najdete specialne umetne mase za blazine. Žene se sicer zelo redko odločajo za te vrste dekorativnih blazin, so pa zelo praktične, ker ne menjajo oblike.

Tanjše plasti so primerne za stole ali za blazine za na plažo, če so preoblečene s frotirom. Debelejše blazine pa nam služijo predvsem za naslonjala ali kot dekor, zato so lahko bogateje šivane.

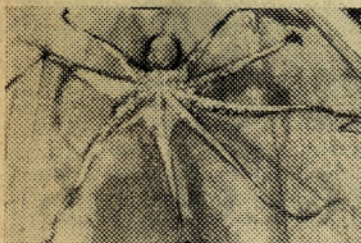
Blago za preoblečenje je lahko močne barve (oranžna, rdeča, rumena, vijoličasta, črna), s katero poudarimo barvo tapetniškega blaga ostalega pohištva.

Na blago lahko vsijemo prav ljubke in duhovite figure: na očkovo blazino figurico starega avtomobila, spodaj pa številko njegovega avtomobila; na mamičino blazino rožice; na Jurčkovo blazino malega psička z dvema cofkoma — enega na vratu, drugega na repku; in na Metkino blazinico račko ali mucka. Več o tem pa še kdaj drugič.

1. KAKO DOLGO BO STROJ ZA ROBLJENJE DNA POCINKANE POSODE SE TAKO V PREIZKUSEVALNI FAZI?

2. KDAJ BOMO KONČNO SPREJELI SKLEP O ODPISU NAPRAVE ZA PREIZKUSEVANJE RADIATORSKIH ČLENKOV?

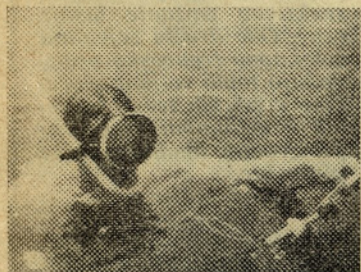

A K C I J A

»HOBOTNICA«

(Nadaljevanje iz prejšnje števil.)
Napravili smo »bojni posvet« in si razdelili teren, stari »pomorščaki« pa so nam še tik pred lovom dali zadnje nasvete, narkar smo zaplavali vsak svojim doživljajem naproti; večinoma smo lovili v parih, tako da je imel vsak novinec svojega »pravega lovca«.

Prvi stik z morjem, ko popi-
ješ nekaj požirkov slane vode,
se srečaš z do takrat nemoteno
harmonijo življenja, v vodi —
vse je tako čudovito! Včasih se
mi zdi, da je prav ta prvi stik
s podvodnim svetom najlepši,
lepši kot kdaj pozneje. Četudi

Pred potopom je treba napeti
puško

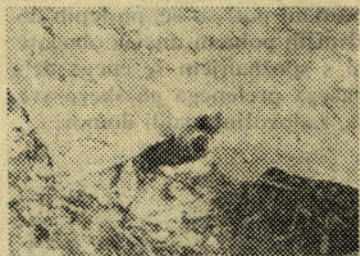
ne zadeneš s prvim strelom pr-
ve ribe, ki ti priplava na strel,
te to sploh ne prizadene; vča-
sih te celo razveseli, saj lahko
čudovito uživaš v pogledu na
okolje, ki te obdaja: od morja
razjedene stene in kamenje na
dnu — najrazličnejših oblik,
poraslo s pisanim rastlinstvom
in radovedne ribe — plavajoča
razstava barv. Ko človek plava
pod površino sploh ne ve, kaj se
dogaja nad njim in kakšna je
obala, ob kateri je preplaval ne-
kaj sto metrov. Ko dvigne gla-
vo iz vode in pogleda na obalo,
ugotovi, da je v povsem nezna-
nem svetu, daleč od »baze«.
Njegov svet je pod vodno gla-
dino. Tam pozna vsako »čer«,
vsako razpoko v steni in vsako
peščino na dnu.

Starejši lovci so prinesli s
prvega lova sipo in nekaj sred-
nje velikih rib. Novinci nismo
bili »v formi«. V morju okoli
Malega Plavnika je bilo veliko
rib. Pregarjali smo jih in stre-
ljali, počitek si nismo privoščili,
da smo bili že vsi prepotrebni
sonca, kajti voda v globini je
hladna, pa kljub temu smo se
vračali prazni. In potem smo
iskali krivca med ribami ves
dan, in med puškami, ki imajo
»premajhen udarni radius« in
nismo pomislili, da tudi ribe

čutijo in bežijo, dokler nista
dva novinca prinesla prvi plen.
Ostali trije smo ju občudovali
kot boga.

— Zakaj neki ribe tako beži-
jo pred človekom s puško? —
je dejal eden izmed novincev.

— Vprašaj jih in če ti bodo
povedale, še meni razodeni nji-
hovo skrivnost — je odvrnil
vodja. — Mislim, da bi ti riba
odgovorila nekaj podobnega:
»Ali ne veš, kaj pomeni, če te
pet let preganjajo morski psi
in hobotnice, da se moraš kot
tat skrivati po razpokah med
skalami, in ko si že čisto na
tem, da končaš naravne smrti,
se pojavi neka čudna pošast s
puško, ki misli, da je bolj pa-
metna od tebe. Tega ne veš in
nikoli ne boš mogel vedeti in
razumeti, kajti misliš samo kot
človek«. Fantjel, vselej se mo-
rate prilagoditi situaciji. K ribi
se morate priplaziti in uporabi-
ti vsako skalo za zaklon, pa če-
tudi je polna ostrih ježkov in
pekočih ožigalkarjev. Vedeti
morate, da so ribe zelo oprezne.
Posebno zobatec ima hitre
refleksi in še celo ranjen pred-
stavlja odpor zoper lovca. Prav
tako cipel in brencin, pa tudi
smokvica se ne da kar tako
ujeti. Če zasleduješ večji plen,
moraš paziti, da ne pozabiš pa-
meti na površini in pomotoma
ne zajdeš brez nje — sam v
globino, kajti naenkrat bo opa-
zil, da te je strast za velikim

Posnetek »volka« na kopnem

plenom zapeljala predaleč od
tiste srebrnkaste površine nad
teboj, in da te plavuti vse pre-
počasi nesejo nazaj proti soncu.
Ko se »po naključju vrneš«,
ti bo ozračje premajhno.

Spoznal sem, da puška v roki
in riba v morju še ne pomeni-
ta večerje. Človek mora najti
način, da se ribi približa. In
potem, ko si že na tem, da bi
jo lahko z roko prijel, in ko jo
vodiš v mislih že pečeno in di-
šečo na »roštilju«, se nenadoma
znajdeš sam v globini in stre-
lica počasi tone proti dnu.

Ta dan smo ujeli še nekaj
»smokev«, vsega kakih dvajset
rib; za prvi dan kar dovolj.
Smokva je precej lepa riba, ki
zraste skoraj do pol metra dol-

Zadnja kontrola kamere

žine in kilogram teže. Barve je
oranžno rumene do modre.
Najlepši je samec, ki je zgoraj
rumeno-zelen do rdeč s petimi
modrimi progami na boku;
spodaj je oranžen. Smokva ži-
vi na travnatem in skalnatem
terenu in se ji je lahko pribli-
žati, dokler ne »ugotovi«, da
je opažena. Za peko ni preveč
cenjena, nam pa je teknila.

Največjo ribo je ujel vodja
akcije v globini osmih metrov
in je bil ponosen; kasneje ni-
simo imeli več take sreče. Teh-
tala je več kot poldrugi kilo-
gram. Kadar se je odslej vrnil
brez plena, je samo skomignil
z rameni:

— Ni bilo nič pomembnega
za strel. Same majhne ribice,
nevredne nas »velikih lovcev«.

— Seveda! Izgovor je kar
dober — smo ugovarjali. —
Kaj neki bi rad srečal?! Mor-
skega psa!? Poizkusi zadeti
manjšo ribo!

Ko se je včasih vrnil z manj-
šim plenom, nabodenim na har-
puno, je skrajno nepomembno
dejal:

— Rib ni bilo! Tole »ribjo
senco« sem nazaj »grede« sre-
čal na »travniku« in jo vzel s
seboj, da ne boste govorčili,
kako sem prazen. — Odtlej smo
mu pravili »lovec na velike ri-
be«.

Ko smo se vračali proti Pu-
natu, smo bili ožgani od sonca,
porezani od ostrih skal in pol-
ni pekočih bodic črnega ježka.
Toda nismo bili tako utrujeni,
da se ne bi po večerji ob prist-
ni dalmatinski kapljici spustili
v razgovor, si povedali doživ-
ljaje in skupaj ugotovili, kaj je
bilo prav in kaj ne pri lovu
prvega dne.

»Snajperist« je pobil več rib
kot kemična industrija

Nedelja, 2. julija. »Kapitan«
je na vse zgodaj odplul v me-
sto Krk po nafto. Mi smo se
med tem opremili z mesom in
pijačo za ves dan in se sestali
na posvet. Včeraj nam je bilo
tako všeč, da smo soglasno
sklenili, usmeriti krmilo barke
v isto smer; to pot bi vzeli
s seboj foto-aparate in snemal-
no kamero. Sidro smo dvignili
okoli desetih, tako da smo uro
kasneje že iskali primerno
sidrišče. Na drugi strani kana-
la, na Plavniku, nasproti vče-
rajšnji bazni točki, smo našli
v zalivu nekoliko večjo ka-
menito ploščad. V bližini smo
razpeli šotorsko krilo v zaščito
proti soncu, pod katerim je
»kuhar« uredil shrambo za ži-
vila, na ploščadi pa smo po-
stavili »roštilj« za peko rib in
mesa na žaru. V globini petih
metrov, nedaleč od obale, smo
odkrili kotanjo z več ali manj
hladno vodo. Ta »naravni hla-
dilnik« smo uporabili za skladi-
šče pijače in vanj znosili vse
steklenice, tako da je moral,
kdor je postal žejen, skozi pre-
cej debelo plast mrzle vode,
predno si je odžejal tudi »no-
tranjost«. Hitro smo nalovili
nekaj rib, potem pa smo se raz-
delili v tri skupine. Trije so
ostali v bazi, da pripravijo ko-
silo, trije snemalci in pet lov-
cev pa smo odveslali počasi
proti Malemu Plavniku, da ne
bi z ropotom motorja zmotili
življenja v vodi in prestrašili
rib. Ustavili smo se na sever-
ni strani otoka, kjer smo vče-
raj zaman iskali za pristanek
primeren zaliv; obala je strma,
skalovita in se odrezano spu-
šča v morje. Skupina lovcev se
je ločila od čolna, da bi v sme-
ri proti vzhodu okoli otoka pre-
iskala teren in potegnili iz vo-
de, kolikor bo pač zmogla. Tri-

(Nadaljevanje sledi)

RATITOVEC - nova osvojitve planincev »EMO«

V drugi polovici junija so planinci našega kolektiva v okviru letošnjega izletniškega programa zopet obiskali nov vrh. Tokrat so si za cilj izbrali po imenu sicer poznan, od naših planincev pa še neobiskan vrh v škofjeloškem hribovju — Ratitovec. Poleg glavnega vzroka, to je prvenstvenosti, je bil pri izbiri za ta izlet pomemben tudi čas, ki so ga imeli planinci na razpolago. V tem primeru je to bila žal le nedelja, kar je za obisk višjih in oddaljenejših vrhov pa vendarle premalo.

V skupini, ki se je v času, ko sicer ob delavnikih prične red-

privlekli težki deževni oblaki in že s prvimi deževnimi kapljami zavrnili nekaj izletnikov do izhodišča pod varno streho. Vendar pa je večina kljub vedno izdatnejšemu dežju, ki je grozil preiti v pravo nevihto, vztrajala in nadaljevala pot. Vse pa je minilo dokaj bolje kot je bilo pričakovati. Dež je enako hitro, kot je prišel tudi ponehal, do planinske kočice na vrhu pa je ostal kot sicer res še vedno ne najprijetnejši, a proti dežju še kar znošen, spremeljevalec — veter z meglo. Seveda za kakšen razgled ali obhod manjših grebenov okrog kočice

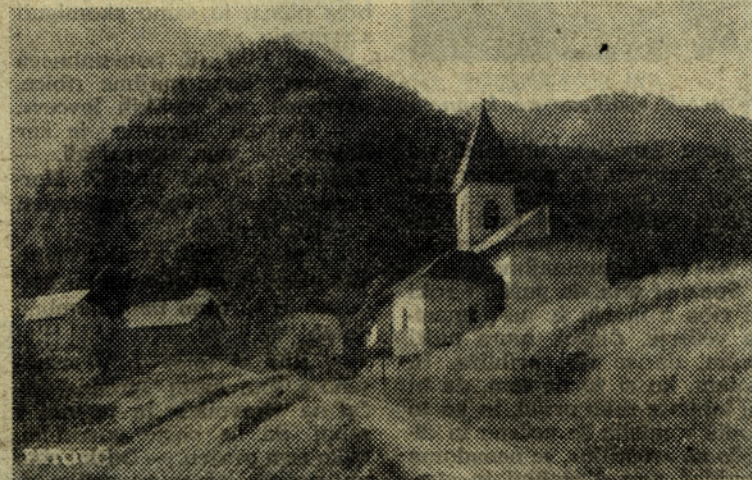
plačani za svojo vztrajnost. Veter je razgnal poslednje megle okrog vrhov in se zagnal v višje oblake, jih cefral na konce in kraje tako, da je sonce nato s svojo že poletno močjo kmalu prišlo do veljave. Ko je nato potihnil in se odalжил še veter, se je našim planincem že celo prilegla krajša »ohladev« na bližnjem manjšem snežišču v kotanji pod kočico.

V lepem vremenu se je izkazal Ratitovec za nadvse prijetno izletniško točko, ki obiskovalca kar vabi k ogledu njegovih prostornih pašniških terenov, ki se proti zahodu nadaljujejo v odprtih grebenih bohinjkega hribovja, na severu pa preidejo v prostrane gozdove Jelovice. Gozdovi pa so njegov okras tudi na južnih in vzhodnih pobočjih. Na severozahodu je prelep razgled na triglavsko pogorje, na jugu pa se preko Selške doline košati Ratitovec tekmeč Blegaš (1562 m), ki so mu naši planinci tudi že obljubili svoj obisk takoj ko se bo za to ponudila priložnost. Povratek do Prtovca je potekal v najboljšem razpoloženju. Cela skupina se je tu ponovno »vkrčala« na avtobus in sebe in svoje niti ne preveč izrabljene moči prepustila njegovim konjskim silam in večim rokam Videka, da jih pripeljejo ponovno domov. Na povratku so si ogledali še lep in mogočen spomenik, ki so ga prebivalci Selške doline postavili v spomin padlim borcem in talcem iz vseh krajev te doline med NOB. Skozi škofjo Loko, mimo Jenkovega Sorškega polja, skozi Kranj in naprej po že dobro poznani poti so se, po lepih doživljajih polnem dnevu, obogateni s spoznanjem še enega dela našega prelepega gorskega sveta, zadovoljni vrnili domov.

Pozdrav
z Ratitovca

ni delovni čas, odpravljala na izlet, ni bilo nikogar, ki bi predvideni cilj že poznal bolj kot je to mogoče iz raznih opisov in kart. Na ta način je izlet potekal bolj kot izlet v neznanu, kar pa je vplivalo na razpoloženje udeležencev le v toliko, da so odšli na pot kot vsakdo, ki gre nasproti nečemu novemu, za kar ve le to, da je prijetno. Vožnja z avtobusom za večino tja do Kranja ni predstavljala nič novega. Naši planinci so jo pri obiskovanju Kamniških Alp, Karavank in Julijcev opravili že nešteto krat. Pod od Kranja proti škofji Loki pa je za večino že predstavljala novost, še bolj pa seveda pot do Češnjice pri Železnikih, kjer je izhodišče poti iz Selške doline proti 1666 m visokemu Ratitovcu. Od od je dostop po cesti tudi do slavnih Dražgoš, na katere se je med vožnjo proti končni avtobusni postaji pod samim Ratitovcem, kazal res lep izgled. Iz idilične gorske vasice Prtovč se je skupina nato v še lepem vremenu podala proti dobro uro oddaljenemu Ratitovcu. Že po četrtni hoji pa so se izza vrhov

GLOBUS

Največji francoski jeklarški družbi, USINOR in SOLLAC, iz čigar valjarn v Montataire in Seremange tudi naše podjetje prejema letno nekaj tisoč ton dekapirane pločevine, sta se dogovorili za koordinacijo in racionalizacijo na področju proizvodnje in prodaje ter na področju investicijskega vlaganja. Cilj tega sporazuma je, da obe družbi ne bosta povečevali svojih kapacitet tako dolgo, dokler ne bosta izkoriščali sedanjih kapacitet. Dogovor jima omogoča znatne prihranke na področju novih kapacitet, boljše razporeditev fiksnih stroškov ter perspektivno znižanje lastne cene. Obe družbi zajemata celokupno francosko proizvodnjo tople valjane pločevine v zvitkih ter 87% delež v celokupni francoski proizvodnji hladno valjane pločevine.

Število nerazvitih držav v svetu, ki izgrajujejo lastne tovarne emajlirane posode, se hitro veča. Po najnovejših podatkih francoskega združenja emajlne industrije so zgradili leta 1966 prvo emajlirnico za proizvodnjo posode na otoku Madagaskarju. V izgradnji se nahaja prva tovarna emajlirane posode tudi v mestu Douala v Kamerunu — tj. bivša francoska Ekvatorialna Afrika.

Svetovna proizvodnja plastičnih mas se je v zadnjem desetletju vidno povečala in sicer od 1,2 milijona ton v letu 1949 na 16,3 milijona ton v letu 1966. Največja je proizvodnja v Japonski in Veliki Britaniji, med socialističnimi državami pa porast proizvodnje največji v Sovjetski zvezi. Tudi Bolgarija intenzivno povečuje kemično industrijo v tej smeri, hkrati pa tudi predelavno industrijo.

Kadrovske vesti

VSTOPI V MESECU JULIJU
IN AVUGUSTU — 1967

ŽNIDAR Franc — radiatorski oddelek, ARLIČ Anton — radiatorski oddelek, VRBOVSEK Viktor — emajlirnica, CRNKOVIC-CATER Slavko — oljne peči, PUNGARTNIK Kristjan — topilnica, GÖTER Anton — topilnica, ŠPAN Edgar — emajlirnica, KOTNIK Rajmund — surovinski oddelek, KOŠTOMAJ Viktor — surovinski oddelek, PIRŠ Martina — tehnološka služba, ROZMAN Vera — prodaja in zunanja trgovina, HABJAN Terezija — emajlirnica, PETEK Franciška — izdelava odpreskov, DOSLER Jože — izdelava odpreskov, ŽUREJ Stanislav — emajlirnica, DRŽEK

Nikolaj — emajlirnica, LAZAR Franc — radiatorski oddelek, BESENSKI Slavko — emajlirnica, ZELIČ Jože — oljne peči, SKALICKI Anton — izdelava odpreskov, MLAKAR Alojz — izdelava odpreskov, MARKO Anton — konstrukcija, REMIH Franc — stavbeni kleparji, PERC Jože — emajlirnica, DOBNIK Anton — topilnica, MRAZ Friderik — topilnica, JERMAN Pavel — izdelava odpreskov.

IZSTOPI V MESECU JULIJU
— 1967

ROZMAN Marija — sporazumno, DELAKORDA Ivana — upokojena, BELINA Kristina — sporazumno, BOVHA Franciška — upokojena, DJAKOVIČ Ljudmila — sporazumno, GRMOVSEK Ljudmila — upoko-

jena, TURK Marija — sporazumno, REHER Franc — poiz. doba, VANIČ Jugoslav — umrl, GROHAR Maks — upokojen, KOROŠEC Jože — upokojen, BREČKO Ivan — upokojen, DREVENŠEK Ludvik — sporazumno, PONGRAŠIČ Alojz — sporazumno, LIPAR Feliks — upokojen, FIDLER Anton — zapor, KNEZ Ivan — upokojen, RIBIČ Franc — upokojen, ing. SENČAR Peter — sporazumno.

POROCILI SO SE:
POLAK Franc, KRAJNC Franc, FLAJŠMAN Albina — SAVSKI, KOPRIVNIK Margareta — GOREČAN, PIŠEK Anton, ROTER Bruno, MEHLE Angela — KOSTOMAJ — KOSTOMAJ Vinko.

V MESECU AVUGUSTU BOSTA
OBHAJALA 50-LETNICO:
POKELŠEK Karl, PERKO Karl.

PREDSTAVLJAMO VAM...

Ime in priimek?

Lipičnik Cveta.

Datum in kraj rojstva?

31. avgust 1947, Celje.

Kdaj in kje si postala član
ZM?

25. maja 1962 na šoli bratov

Predvsem to, da se na vseh področjih premalo dela.

Ali poznaš probleme naše MO in kako meniš, da bi jih lahko rešili?

Probleme poznam, nimam pa izdelanega svojega načrta za rešitev teh problemov.

Ker si neposredno iz proizvodnje, gotovo poznaš odnos mladih do svoje organizacije. Kakšen se ti zdi ta odnos?

Prepričana sem, da marsikdo misli, da je MO nepotrebna in da je delo v njej brez pomena.

Imaš kakšen nepozabni vtis iz dela MO?

Zame je bil nepozaben izlet na Pohorje v juniju.

Imaš že izdelan načrt za bodoče in tvoja največja želja?

Načrta še nimam, imam pa mnogo želja.

Cvetka je v naši delovni organizaciji od leta 1963. Na delovnem mestu in v delu mladinske organizacije je povprečna. Škoda je, da imamo tako malo takih mladink kot je ona, kajti drugače bi bili naši sestanki množičnejši, prireditve pa kvalitetnejše.

PRODAM prevozljivo otroško košarico, stajico, in dodatno peč TOBI. Vprašajte na telefon št. 455.

PRODAMO litoželezno sobno peč. Pojasnila po telefonu št. 204.

Dobrotinškov v Vojniku.

Ti je znano delo MO?

Poznam ga toliko, kolikor sem se z delom spoznala na sestankih aktiva. Moram pa reči, da so ti sestanki zelo redki.

Si že kdaj izvrševala kakšno pomembno nalogo v MO?

Se ne. Nikoli še ni nihče pred mene postavil pomembne naloge, sama pa tudi nisem vedela za take naloge, kjer bi lahko sodelovala.

Kaj misliš o delu mladincev v aktivu emajlirnice?

Ing. PETER SENČAR se poslavlja od nas!

Veselo ob dobri kapljici...

... v družbi s sodelavci

Ker sem zadnjič malo preveč čvekala, pa bila preveč resna, kar je včasih potrebno, moram biti tokrat bolj kratka in ha, ha... Bojim se, da se bo kdo spet spustil v moj zasluzek pri tejle čvekariji. Zadnjič je bilo res malo preveč, pa bo tokrat manj.

Mejdun, kako gagamo to poletje! Komaj čakam, da se bo enkrat izlilo iz neba, da nam bo Bog dal malo ohladitve. Čeprav nas v tovarni ohlaja nizek plan, pa vendar nam je vroče. Pri taki vročini niti mini krila, niti kratke hlače nič ne pomagajo. Kar zavidam tistim, ki si sedajle namakajo r... v morju. Posebno v Crikvenici, kjer je baje kot da bi bil v internatu. Pa sem nekaj slišala, da je tudi hrana včasih hkm... smrdi! Ker nisem bila tam, ne morem reči zagotovo, če je res. Nekaj bo že res!

Hja, pri nas je videti vse bolj dopustniško. Nekateri, ki še ni-

so bili na dopustu, delajo fejest, za vse tiste, ki so na dopustu, nekateri pa se res ne pretegnajo. Če gre človek skozi obrat, si res lahko misli, da so nekateri na delu na dopustu. Obnašajo se že tako. Tudi plan je bolj dopustniški in me pri tej vročini kar zazebe, ko pomislim na plače ob tem planu. Ja, kdo pa naj dela orgng pri tej pasji vročini?

Tudi jaz ne morem, zato pa tudi ne bom veliko pisala, prosila pa bom našega ljubega Bogeca, da bodo plače velike, da bom lahko šla na dopust, ker ne vem, ali bo kaj s K-15, kljub velikim debatam, sestankom in razgovorim. Mejdun, taka velika kširfabrika, pa ne more dati delavcem nekaj dinarjev za dopust! Morda se bodo do konca leta že zmenili in si bom za tisti denar, po dopustu, lahko kupila kaj hiper modernega.

Vroč pozdrav

Špila

Dragi bralci smo v času, ko skoraj vsaka vas voli svoje najlepše nežno bitje, ki mu strokovno rečemo miss. V Radencih so izvolili svojo srčno, mogoče celo srčkano bitje. Celje je izvolilo svojo miss v hotelu, ki se v zadnjem času zelo kulturno dviga in v večernih urah zaposluje moše, ki lahko pobegnejo od doma in svojih vročih žena ne da bi bili zanje prikrajšani. Portoroč bo dobil svojo turistično lepoticco, katera najbrž ne bo rešila brodoloma ladje turizma.

Toliko je teh volitev, da je res nujno, da imamo vsi nad osemnajst let volilno pravico. Škoda le, da te ne vpišejo v volilni imenik že takrat, ko prvič prosiš za stekleničko z dudo. Če bi uredili še to, seveda bi morali biti sklepčni, bi lah-

ko naslednje leto izbrali še miss nočne posode.

Sedaj šele vidim, kako smo bili pred leti staromodni in neiznajdljivi, kajti le tako si lahko dopustim neumnost, ki sem jo napravil. Zakaj nisem organiziral tekmovanja za miss kuhinjske omare, na kateri bi gotovo našel, kaj boljšega kot pa imam. Mogoče res ne bi bila najboljša gospodinja, ja pa saj tudi za mojo ne vem kaj zna. Hraniva se v menzi, ribam sam, plenice pa nama pere zlati CANDY. Ja, saj rečem, glavno je, da imava to zlato mašino, kajti drugače bi se dragi sodelavci še bolj grizli ko bi gledali na presežke.

Odhajam na zasluženi odmor z mojo drago ženo. Nasvidenje v kopalni kadi!

OBAD

Mladi o Špili

Že nekaj številčk nazaj lahko vedno čitamo opazke in opravičene in neopravičene kritike na račun nas mladih oziroma na račun mladinske organizacije. Mladi nimamo nič proti kritikam, ki so upravičene, nič nimamo proti opazkam, ki so potrebne za vzpodbudo mladih k delu, smo pa proti temu, da bi nam nekdo vsiljeval nekaj, kar se nam upira pa, čeprav je to vseh nekomu drugemu. Zlata Špila se je spotaknila tudi ob našo rubriko »Predstavljamo vam«. Pravi, da bi bilo bolje, da bi predstavljali ljudi, ki so pred dolgimi leti preživeli v tem podjetju svojo mladost. Mladi pravzaprav tudi nimamo nič proti temu, da bi se predstavljali takšni ljudje, vendar pa naj bi jih kolektivno predstavil kdo drug npr. Špila sama.

Nam mladim gre namreč za to, da spozna naše aktivne mladince, ki jih je na žalost zelo malo, ves kolektiv, da jih bo poznala naša mladina, ki jih sicer mogoče ne bi nikoli.

Vsekakor se ne moremo strinjati tudi z ugotovitvijo Špile, da je delo posameznih mladincev »hobi«, potem je tudi delo vseh komunistov hobi? Saj je ZK prav tako družbeno-politična organizacija kot ZM in se ob tem vprašujemo, če Špila to sploh ve? Mogoče ne in bo to vedela od zdaj naprej in upamo, da bo drugič to upoštevala. Sploh pa bi Špili svetoval, da drugič bolj premisli kaj napiše, če pa že napiše pa naj to vsaj dovolj utemelji.

Na kratko bi odgovoril tud na članek EM pod naslovom KAJ PA NAŠA MLADINA?, v katerem lepo kritizira mladino in organizacijo. Avtorja članka pa le samo vprašam, ali ni prav sedajšnja generacija, v katero spada tudi on, odgovorna za odnos mladine sedaj do raznih prireditelj, saj spada avtor prav v generacijo, ko je bilo treba vzgajati ljudi, ki jim sedaj pravimo »mladina«.

ZJ

MLADE MAMICE

Nekatere dojenčke kar ne morete odvaditi žeje ponoči. Vstajanje in kuhanje čaja sredi spanja pa ni prijetna reč.

Zato si kupite termos stekleničko, ki drži 1/4 litra, jo napolnite zvečer s čajem, ponoči pa samo nataknete dudo in že ustavite jok. Baby termos steklenička stane 1090 S-din. Dobite jo v Ljudskem magazinu. Primerna je tudi za daljše sprehode in potovanja z vašim najmlajšim.

Sonja

Opravičujemo se tovarišu Ivanu Vizjaku za neljubo pomoto v zadnji številki pri članku »Obisk v uredništvu«. Tovariš Vizjak je daroval kri 54-krat in ne 24-krat kot je bilo pomotoma objavljeno.

Uredništvo

ZAHVALA

Oh prerani izgubi dragega moža NOVAK LUDVIKA se zahvaljujem sindikalni organizaciji za denarno pomoč. Zahvala naj velja tudi tovarišu Orožen Ivanu za vso skrb in tovarišu Belak Francu za poslovilne besede. Prav tako se zahvaljujem tudi godbi za žalostinke.

Žena

Emajlirc

Casnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk vsak drugi četrtek v nakladi 4.200 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Eva Orač, dr. Franc Zupančič, Emil Jejčič, Peter Videnšek, Jože Zidanšek, Mirko Breznik in Vili Korošec. Glavni in odgovorni urednik Eva Orač. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 240. Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje

Izbira te lepoticice pa je gotovo upravičena. Ima vse odlike, ki naj bi krasile vsako miss. Je lepa, trpežna, ekonomična in po konkurenčni ceni. Lahko bi pripisali še hura za izvirno misel.